

Utenriksdepartementet

Postboks 8114 Dep
0032 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
12/00131/008
Saksbeh. Hans Haavind

Vår dato
14.5.2012

Høringsuttalelse - NOU 2012: 2 / "utenfor og innenfor", erfaringer med EØS-avtalen og øvrige avtaler med EU

Dette brev sendes kun som epost (med signert/skannet brev som vedlegg), til adressen NOU2012-2@mfa.no, i henhold til muntlig avtale om utsettelse med høringsfristen til 16. mai.

Innledning

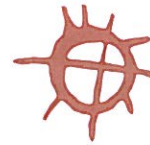
Statens strålevern er berørt av avtaler som inngår i temaet for denne offentlige utredningen. Våre kommentarer knytter seg pr i dag i hovedsak til tre forhold;

- EURATOM-direktiver; hvor Norge berøres selv om vi ikke er EU-medlem og slik heller ikke formelt innlemmet i Euratom-traktaten
- forskningsaktiviteter der EU-midler til dels Norge/norske virksomheter og deltagelse i EUs forskningsprosjekter
- Energi-området, se NOU-ens kap 19.1

Om EURATOM-direktivene

EURATOM-traktaten er ikke en del av EØS-avtalen. Derfor er Norge ikke rettslig forpliktet til å gjennomføre EURATOM-regelverket. Store deler av dette regelverket har likevel vært førende for norsk rett på området. Mye av EUs regelverk er for øvrig basert på internasjonale konvensjoner og avtaler på området, inkludert anbefalinger fra IAEA. Følgende direktiver gjelder:

- a) Council Directive 96/29/EURATOM (Basic Safety Standards), i store trekk gjennomført ved strålevernforskriften (hjemlet i strålevernloven). Nytt direktiv til erstatning for 1996-direktivet og fire andre EURATOM-direktiver blir snart vedtatt, se nedenfor,
- b) Council Directive 89/618/EURATOM, stiller krav om at allmennheten er informert om helsemessige beskyttelsestiltak og andre tiltak når det gjelder atomhendelser,
- c) Council Directive 2003/122 EURATOM (HASS) High Activity Sealed Sources,
- d) Council Directive 2009/71 EURATOM, etablerer et rammeverk for kjernefysisk sikkerhet innen Fellesskapet når det gjelder kjernekraftverk. Innholdet er på linje med konvensjonen

- om kjernefysisk sikkerhet som Norge er part i. Council Directive 1493/93 EURATOM, gjelder transport av radioaktive strålekilder mellom EUs medlemsstater,
- e) Council Directive 2006/17/EURATOM, gjelder overvåking og kontroll med transport av radioaktivt avfall og brukt brensel,
  - f) Direktiv 2011/70 EURATOM om håndtering av brukt brensel og radioaktivt avfall, direktivet skal sikre forsvarlig håndtering av brukt brensel og radioaktivt avfall i hele EU, og utgjør EUs gjennomføring av Konvensjonen om sikkerhet med brukt brensel og om sikkerhet med håndtering av radioaktivt avfall, 1997. Direktivet har bestemmelser om import og eksport av brukt brensel og radioaktivt avfall som vil ha indirekte betydning for Norge,
  - g) Medical Exposure Directive 97/43/EURATOM i store trekk gjennomført ved strålevernforskriften (hjemlet i strålevernloven);

Revisjon av 92/29 EURATOM

Utkast til nytt BSS-direktiv er ikke bare ment å erstatte 96/29-direktivet, men også å konsolidere følgende direktiver:

- 2003/122/EURATOM (High Activity Sealed Sources and orphan sources)
- 97/43/EURATOM (Medical Exposure)
- 90/641/EURATOM (Outside workers exposed to ionizing radiation in controlled areas)
- 89/618/EURATOM (Public Information Directive in case of a radiological emergency)

Vedr. forskning

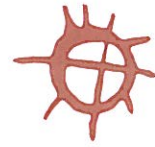
Forskningssamarbeid med EU (pkt 20.3.4 i NOUen)

Strålevernet har deltatt i forskningssamarbeid under EUs rammeprogrammer for forskning siden begynnelsen av nittitallet (3. rammeprogram). Samarbeidet har vært til gjensidig nytte for Strålevernet og andre europeiske aktører, siden det både gir læring og vi har viktig forskning å bidra med i europeisk sammenheng. Størst fokus har det vært på prosjekter innen radioøkologi, atomberedskap/krisehåndtering og rehabilitering av forurensede områder. I de senere år har det også vært samarbeid innen medisinsk strålebruk, og effekter av lave stråledoser for mennesker og miljø. Strålevernet har deltatt i over 20 europeiske prosjekter så langt og vil fortsette det fruktbare samarbeidet under EUs rammeprogrammer for forskning også i årene framover.

Strålevernet deltar for øvrig i europeiske nettverk for beredskap (NERIS) og radioøkologi (ALLIANCE), og vi deltar også i European ALARA network.

Energi-området, se NOU-ens kap 19.1

NOU kap. 19.1 omhandler energi. Først vil vi peke på at kjernekraft står for 25% av Europas energiproduksjon. I 2011 var det 190 kjernekraftverk i Europa. Selv om Norge ikke har kjernekraft, så bidrar vi gjennom EØS-midler til å bedre sikkerheten på kjernekraftverk i de nye medlemslandene i EU. Strålevernet har mellom 2009 og 2011 gjennomført to store programmer for å bedre kjernesikkerheten i Romania og Bulgaria. Disse er gjennomført i samarbeid med Det

internasjonale atomenergibyrået i Wien (IAEA) og kjernesikkerhetsmyndigheter og operatører i de to landene. Dette arbeidet fortsetter inn i neste periode med EØS-midler.

Med hilsen

Ole Harbitz
direktør

Mette Seyersted
fagdirektør

Kopi: Helsedepartementet og Miljøverndepartementet